

megen Venighed tilstede ved denne Institution, som Ministeren i saa Tilfælde kan udjevne, men den Forandring, om hvis Gjennemførelse ad administrativt Veie der under saadanne Billaar er Spørgsmaal, maa dog i det Hele og det Store bæres af en almindelig Mening, af en almindelig Overbeviisning; det maa ikke være i Principet omtvistede og omtvistelige Spørgsmaal, men saadanne, hvor man ligesom umiddelbart erkjender, at Sagen er moden til Afgjørelse, saa det kun er Detaillen, hvorom der imellem virkelig Stemmeberettigede kan være forskjellige Meninger. Gaaer man ud over dette, ja saa discrediterer man hele den kongelige Anordningsmyndighed og paatager sig et større Ansvar, end jeg troer det rigtig, at en Minister paatager sig. Ministeren giver i saa Tilfælde Kongen et farligt og betænkeligt Raad, naar han raader Kongen til at bruge en altid noget omtvistelig Myndighed under saa særegne Forhold, og jeg tør paastaae, at den største og meest indgribende Brug, der er gjort af denne Anordningsmyndighed, nemlig ved Omdannelsen af Examen artium og hvad dermed staaer i Forbindelse, den vilde min ærede Collega (Madvig) ikke have drifvet sig til at tilraade Kongen for nu henved en Snees Aar siden, dersom han ikke havde holdt sig forvissat om, at den Reform, han dengang overtog Ansvaret for, var saaledes forberedt i den offentlige Mening og sluttede sig til forskjellige Foranstaltninger, der allerede vare truffene før Grundlovens Vedtagelse, at den saa at sige kun var det sidste Skridt, som man fra alle Sider ventede af ham. Jeg mindes ogsaa, at han under den Forespørgsel, som, hvis jeg ikke huller fejl, blev stillet til ham af Grundtvig, erklærede, at det kun var under disse ganske særegne Betingelser, at han havde drifvet sig til uden Lovgivningsmagtens Mellekomst at gennemføre en saa indgribende Reform. — Men dernæst siger jeg, at en saadan særegen, noget elastisk Myndighed vepler med Tiderne og Personerne. Det er jo en Selvfølge, at i Løbet af 20 Aar gaae Forestillingerne om Rigsdagens Ret og Pligt til at tage de forskjellige forekommende Spørgsmaal under Overveielse fremad. Hvor der er en svævende

Grændse, er det en Selvfølge, at Lovgivningsmagtens Omraade naturligen lidt efter lidt udvides, og navnlig er det dog paa det foreliggende Omraade klart, at der er en Tendents til at udvide Lovgivningsmagtens Mellekomst; vi have jo nylig behandlet en Lov om Skolelærerexamen, og nu i denne Samling behandles jo en Lov om Styrmandsexamen. Jeg kjender ikke Detaillen af, hvad der med Hensyn til den hidt nævnte Lov er foregaaet i det andet Thing; men saameget veed jeg dog, at Alle ere enige om at ordne denne Examen ved Lov; det omtvistede Spørgsmaal havde kun dreiet sig om i Loven at indføre i deres største Enkeltheder de Fordringer, der skulle opstilles ved en saadan Examen. Her ville nu Nogle efter min Mening gaae for vidt, men i det idag i Landsthinget foreliggende Forslag er der ikke Tale om at forlange de Fordringer, der skulle stilles ved den theologiske Examen, fastsatte ved Lov. Bestemmelsen herom vil fremdeles henhøre under Anordningsmyndigheden; men derimod dreier det egentlige Spørgsmaal sig om Maaden, hvorpaa en saadan Prøve skulde afholdes, et Punkt, som ogsaa i flere fremmede Lande er ordnet ved Lov. Den elastiske Myndighed vepler endelig sandelig ogsaa med Personerne, og det er efter den personlige Bending, som Forhandlingerne have taget, nødvendigt at betone dette. Der var allerede Modstand, dengang Monrad optog denne Tanke om Examenkommissioner; det blev ogsaa overfor ham fremhævet, at Sagen ikke burde være kommen saaledes faldende ned ved 2den Behandling af Finantsloven. Naar Forslag af den Art komme frem ved 2den Behandling, faaer man jo uvilkaarlig Indtrykket af, at der er En, som har truffet Ministeren i Kjøleffjødernes — det kan ikke være Andet —; der var virkelig ogsaa En, som havde truffet Monrad i Kjøleffjødernes, og det var Tscherning. Men Sagen er den, mine Herrer, at, naar Monrad lod sig trække i Kjøleffjødernes, saa var det ikke saameget, fordi En kom og trak ham dert, men fordi han ikke havde Noget imod, at man gjorde det. Derpaa kommer det saameget an. Den tilfældige Omskændighed, at En kommer og trækker en Minister i Kjøleffjødernes, gjør